

בשוק הנחשק של עיצוב הבתים המשוכפלים לעשירים, בולטת מעצבת הזוכה לביקוש מפתיע: עם עיצוב אישי וצנוע, היא מציעה תפיסה תכנונית עם אחריות סביבתית וחברתית. "אנשים רוצים כיום ערכים בבתי ולא רק פסלים יפים ריקים מתוכן", היא אומרת. כאינדיבידואלית מושבעת, קרן מילכברג פורת לא רואה עצמה כסלבריטאית מקבוצת המעצבים לאלפיון, אבל יועצי ההשקעות דווקא ממליצים להשקיע בבתיים מהסוג שהיא מציעה וקהל הלקוחות הייחודי שלה גדל.

על בתים וערכים המעצבת של העשירים הצנועים

טקסט גיורא אוריין
צילום טובי הוכשטיין

באחד הפרויקטים הראשונים שלה, לפני 13 שנה, צירפה המעצבת קרן מילכברג פורת, מעצב גרפי ומאייר לפרויקט, וביחד הם עיצבו את חנות האופנה "בנה" ברחוב דיזנגוף מעוטרת בגרפיקה – שימוש חלוצי בתחום שהצטרף בגדול רק בשנים האחרונות לעיצוב הפנים. בחמש השנים האחרונות היא מעצבת בתי מגורים, בחירה מפתיעה למעצבת אינדיבידואלית, שעבודתה מאופיינת בחשיבה מחוץ לקופסא, בתחום בו צריך מעצב הפנים למלא אחרי דרישותיהם, נחמותיהם וטעמם של הדיירים. גם לתחום זה, הזוכה לביקורת על הבתים הלבנים והסטרייליים, המתנשאים על סביבתם והמשוכפלים וזהים זה לזה, היא באה עם גישה שונה לחלוטין – עיצוב אישי, צנוע וכזה שמקבל בתוכו ערכים חברתיים וסביבתיים.

אולי במפתיע, זוכה הגישה שלה, שאיננה מתיישרת עם מה שאופנתי כיום, לביקוש הולך וגובר מצד דיירים, חלקם דווקא בעלי אמצעים, המראה כי משהו אולי השתנה בתפיסת השוק את המושג "בית".

לפני ארבע שנים עשתה היסטוריה בתולדות תחרות "אות העיצוב", כשבית שתכננה זכה ב"אות העיצוב 2011" בשתי קטגוריות במקביל, על ידי שני צוותי שיפוט שונים, גם באדריכלות וגם בעיצוב פנים. "זו הייתה אולי אחת מהנקודות המרגשות בחיי, אולי לצד זה שילדתי את הילדים שלי", היא נזכרת. אולי במפתיע, זוכה הגישה שלה, שאיננה מתיישרת עם מה שאופנתי כיום, לביקוש הולך וגובר מצד דיירים, חלקם דווקא בעלי אמצעים, המראה כי משהו אולי השתנה בתפיסת השוק את המושג "בית".

מימין: מטבח נירוסטה בשילוב בירצ' ו-PAPER משטח מנייר ממוחזר בשימוש דבקים ידיוותיים לסביבה ללא רעלים, ע"ג קונסטרוקציות ברזל גולמי.

מרכז ולמטה: מראה הפאטיו החוצץ בין שני אנפי המבנה, מדלת הכניסה השקופה (אחת משתיים) ממוסגרת שחור. המפגש הראשוני עם פנים הבית, הופך בעצם להפגש עם חוץ. בחיפוי העץ על קיר הפאטיו, נעשה שימוש בלייסטים שנועדו לבניה טרומית שעקב ייצור עודף נותרו במשך שנים במחסן עצים. החרוץ בלייסטים הוא חלק מצורת הלייסט המקורי.

פחות עיצוב ויותר אישיות

פורת (44) ילידת ת"א, למדה עיצוב ב-Parsons School of Design בניו יורק, עבדה כשכירה במשרדיהם של אייל זיו ושל אדית ברון ואחר כך פתחה משרד משלה. כמי שתמיד לא נסחפה בזרם ויצרה על פי תפיסת עולמה האישית, גם אם זה היה חריג ולא מקובל, ניכר עליה שהיא נהנית עתה מהאהדה לה היא זוכה מצד בוני הווילות. עם זאת היא במפורש לא מגדירה עצמה כחלק מקבוצת מעצבי האלפיון העליון הסלבריטאית. "הרבה מוסדות בהיסטוריה האנושית, מהכנסייה ועד לבתי משפט, אחראים לכך שנעשה שימוש מאדיר בבית", מסבירה פורת "אצלנו הבית זה אני. הלקוחות שלי וגם העשירים שבהם, מבינים שהם העניין ולא הבית שלהם. קיימת התפכחות והבנה שהבית לא אמור לייצג אותי, אנחנו צריכים קצת להוריד את משקלו של הבית, זו לא בנייה ציבורית שיש לה תפקיד חברתי. לא כולם מסתבר שופוני. העולם רוצה לדבר כיום על דברים אחרים וגם לשמור על האסתטיקה. מבשילה בו ההכרה שהבית שלו אינו פסל יותר, שאמור להיות יותר יפה מהפסל של השכן".

פורת משתדלת להעניק לבתים שהיא מתכננת, פחות עיצוב ויותר אישיות.

היא משתדלת שלבתים שלה תהיה "נשמה". שדיריה ירגישו שהם בבית ולא בסטריאוטיפ המשוכפל של בית שנעשה לפי צווי האופנה. לבית שלה עצמה דלת כניסה מזכוכית הזזה, קשר חזק בין הפנים לחוץ, מסביב לבית רצועת דק מעץ אורן בת 80 ס"מ, המקיפה את הבית ודק המשלים אותה מוסק עץ ממוחזר. לבית קנה מידה אנושי. היא מושפעת מהמבנים הקלילים שבאדריכלות היפנית, מעדיפה קונסטרוקציה מינימליסטית ממתכת, על פני נוכחות ברוטאליסטית בבטון.

למטה: מבט דרך הפאטיו החוצה את הבית, מימין ניתן לראות את הדק המקיף והקשר שנוצר בין החללים הפנימיים והחיצוניים מהחצר דרך הסלון אל החדרים באזור הפרטי של הבית. ברקע בהמשך הפאטיו דלת הזכוכית הממוסגרת שחור. חיפוי העץ הנראה גם בפאטיו וגם לשהיים בסלון ובחצר בשל הקשר המתקיים בין כלל אנפי הבית, מהווה אלמנט היוצר מפגש עם חומר טבעי שעובר כמה גילגולים, אשר השימוש בו מאפשר דיון נוסף על גבולות מושג הבית בתודעה של האדם/המשתמש.

בון טון בעל תוכן ועומק

"כוחות הקהל חזקים אמנם, הם דורשים עיצוב משוכפל ואפנתי, אך למרות זאת יש בתוכם קהל שמתחבר לאמת שלי – ושאני מכוונת אליו", היא אומרת. את התפיסה שלה ושל לקוחותיה מאפיינת פורת כתפיסה של תודעה "זהו קהל שאומר: אנחנו חשובים לביקורת ציבורית על הבחירות והמעשים שלנו, במיוחד בעידן המקוון והחשיפה למידע, ומשום כך אנחנו רוצים לעשות בחירות של אחריות חברתית וסביבתית. כך גם בבית שלנו אנחנו רוצים להעביר את העקרונות הללו".

פורת סיימה כעת לבנות בית אותו חיפתה בלוחות עץ ליבנה (בירץ). את רוב מוצרי האדריכלות מחומר זה, מייצר בעיקר מפעל בפולין שנקרא "ויסה", שמצהיר במניפסט המתפרסם באתר שלו, שזהו עץ שהם מגדלים במיוחד לצרכי ייצור ולא כורתים עצים תוך פגיעה בסביבה. גישה תמימה ורומנטית, של לוחמת תחנות רוח ירוקה? מסתבר שלאו דווקא. יש פה אפילו הגיון כלכלי, מסבירה פורת "בין לקוחותיי נמנים גם מנהלי תיקי השקעות, המייעצים להשקיע בחברות עם corporate responsibility, מושג נפוץ מאד כיום ובעל ביקוש אדיר אצל הצרכן – שהחברה מעידה על עצמה, שבתהליכי הייצור שלה הם לא עושים ניסויים בבעלי חיים, או לא מנצלים עובדים, דואגת להם לתנאים סוציאליים, לשעות עבודה ומנוחה. במקרה של תעשיית העץ, למשל עץ שמגיע מאפריקה, מדובר בתעשייה נצלנית לגמרי".

זהו בון טון בעל תוכן ועומק, שונה מהחלול והריקני שמשווק בשוק הנדל"ן. בחירה בחומרים ערכיים, גם אם הם פחות אפנתיים. קיים מתח בין האפנתי לצד הערכי, בין עושר לצניעות, בין היחיד והחברה, והתפר העדין שמחזיק אותם ביחד.

המניפסט של פורת נהיר ללקוחותיה והוא אינו מרחיק אותם ממנה אלא דווקא יוצר הזדהות, של בון טון בעל תוכן ועומק, שונה מהבון טון החלול והריקני שמשווק בשוק הנדל"ן: "אני אבחר בחומרים ערכיים לעיצוב שלי, גם אם הם פחות אפנתיים. אצלי ואצל לקוחותיי, קיים מתח בין הצורך להיות אפנתי, הכי סטייט אוף די ארט בעשייה, אבל לשמור על הערכיות, מתח בין עושר לצניעות, בין היחיד והחברה, למצוא את התפר העדין שמקיים אותם ביחד". פורת מסבירה שכמו שקהל גדול של נשים עשירות נימנע מלהשתמש בפרוות של חיות, אותו קהל גם יודע לא לקנות יהלומים מתעשייה נצלנית, שעברו אותו יהלום קטן זה שאשה תענוד, נהרגו אנשים במכרות בכדי להשיג אותו. כשמאתגרים את פורת בשאלה איך כל זה מתיישב עם קהל נהנתי שרוצה ליהנות מיכולותיו הממוניים, היא אומרת "אני לגמרי מפרגנת לצורך הזה ובטח לא מטיפה להתנזר ולהימנע ממנו, ההיפך: תעשו לכם ארוחת גורמה עם כמהין שכל גרם שלו שווה לזהב, בגלל הקושי למצוא אותו, כי לאיש שהפעיל את החזיר שחיפש ומצא את הכמהין באדמה – שילמו הרבה כסף טוב. לא ניצלו אנשים בכדי להשיג יהלום או מוצר נכסף. צריך פשוט לעשות את האבחנה בין מה ראוי ומה לא".